

Ն. Ե. Ը. Մ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն Ը

ԻՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

Մ Ո Ւ Թ Ի Ն Ը Հ Ա Յ Ս Ս Ա Ն Ի Մ Է Ջ

Ամէն կողմէ յայտնուած ցանկութեան համաձայն, եւ միանգամ ընդ միշտ թիւերմացութեանց առաջին աստիճանի կանխանկարներ, առաջին մի առ մի կը նշանակենք այն զանազան նպատակները եւ ձեռնարկները՝ որոնցով Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը, աշխատանքներն առաջինը ըլլալով, 1921 թուականին ստեղծուած իր մասնակցութեան բաժինը բերած է Հայաստանի վերաշինութեան, ներառելի եւ մշակելի, աստիճանաբար անկողնիով իր գործունէութիւնը Մայր-Հայրենիքին մէջ: Այս նշումը այնքան աւելի անհրաժեշտ նկատուած է որքան ամանց ժամանակն կը պատահուէ, ինչպէս եւ այլոց Միութեան անսխալ կան գործն աւ կտակները իւրացնելու ձգտումին, որ անհարկի ստեղծումն է այն հայրենասէր վերաբերմունքին՝ զոր Հ. Բ. Ը. Միութիւնը աշխատանքներ մէջ առաջինը կողմէ ցոյց տալու իրեն գաղութային կազմակերպութիւնն եւ զոր կը ջանայ նետոյնտէ աւելի շնորհ, ընդարձակելով իր օժանդակութիւնը յոգսուող Հայաստանի, ըլլալ իր սեփական միջոցներով, ըլլալ իրեն փոխառուած կտակներուն եւ նուիրատուութեանց օգտագործումովը, միշտ օրինական գետնի վրէժնակով: Երբեքնայն ալ ինքնին ինքն ինքն մտածուած չորսը իրաւորութիւնը նպատակներու կապուած են նախապէս:

1921—1923

Անգլ. սակի

- 1— Հայաստանի կարօտեաններուն համար հանդերձակէն եւ ալիւր, ինչպէս եւ Անգլ. սակի 500 | Կ. Պոլսոյ Պարտիաքարարանի եւ Էջմիածնոյ Կաթողիկոսարանի միջոցաւ | 2127
- 2— Հայաստանի զրկուած ջրինին, սալվարան, եւն. | ձեռամբ Տ. Միք. Պարտիաքարանի եւ Տօքթ. Կրիստիանի | 637
- 3— Հայաստանի Գիւղատնտ. ֆունտին | 204ի միջոցաւ | 1000

1924 ի Ե

- 4— Հայաստանի անապատան երախաներուն | 204ի միջոցաւ | 100
- 5— Հայաստանի վերաշինութեան՝ հանրակրթական շէնքերուն համար | 14270 տուարը ձեռամբ Տ. Լ. Բաշաբեանի | 4128
- 6— Հայաստանի փոխադրուած Միութեանս երուստակներ, Պէրսիական եւ Հարկայի 250 շափահաս որբերուն համար կառավարութեան վճարուած 25000 տուար, ինչպէս եւ փոխադրութեան եւն. | 6757
- 7— Զրային Տնտեսութեան Զրարաշխական գործիքներ եւ Երևանի Համալսարանին երկրաշափահական գործիքներ | 56

1925 ի Ե

- 8— Յունաստանէն եւ Կ. Պոլսէն գաղթականներու Հայաստան փոխադրութեան առթիւ | ձեռամբ Տ. Շահվերտեանի | 5000
- 9— Աւետ Սարգիսի Գիւղի շինութեան | 204ի միջոցաւ | 1000
- 10— Երարուհի Յակոբեանի Մայրնոցի շինութեան հիմնադրամ | Առողջ. Գործադարութեան միջոցաւ ձեռամբ գործադրուած | 7100
- 11— Գ. Մէտիմէտեանի կտակադրամ շնորհ եւ զոգիւր շինութեան համար | 204ի միջոցաւ | 2745
- 12— Երևանի արդիականներուն համար | Հայկ. Կառավարութեան | 1000
- 13— Ապարանի Ագարակի Գիւղի դպրոցին շինութեան համար Լորենտէն Զմեկաճաղի Ուշպակի Թաղի Ուսումն. Ընկ. | 108
- 14— Հայաստանի անապատան երախաներուն | 204ի միջոցաւ | 131
- 15— Ե. Ալաբոնի Պէրսիական Գործարարական մրցանակ | 50
- 16— Գիտական գործիքներ | Հայաստանի Զրային Տնտեսութեան | 58
- 17— Շէնք-Գաւիթի Ժրագրեալ Որբանոցին յատակադրած | 204ի միջոցաւ | 30
- 18— Պարտուակէն 4 որբերու Հայաստան փոխադրութեան | 57

1926 թ

- 19— Յունաստանէն և Կ. Պոլսէն գաղթականներու Հայաստան փոխադրութեան առթիւ | ձեռամբ Տ. Շահվերտեանի | 11910
- 20— Շիրակի երկրաշարժի ազդեցականներուն՝ որուն 2000 սոկին Միութեան Կեդրոնական ակումբէն | Բարիդի Կեդրոն. Հանգանակիչ Յանձնաժողովին միջոցաւ | 8418
- 21— Երուանդ Յակոբեանի հիմնադրամէն, Գալուստի Գիւղի վարժարանի շինութեան | շօնի միջոցաւ | 415
- 22— Գ. Մէտթէմէտեան Կտակադրամին եկամուտէն՝ Նոր Եւզոկիոյ մամար | շօնի միջոցաւ | 687
- 23— Պօղոս Նուպար Փաշայի տրամադրած Հայաստանի երկրագործ. Դրամատան 500 արժեքաւորութեան | արժէք Ա. Ո. 1300 | տոկոսը իբրեւ Հիմնադրամ-մրցանակ Երևանի Համալսարանին | 126
- 24— Ե. Աղաթոն Պէյի Գիւղատնտեսական մրցանակը | 50
- 25— Երևանի Համալսարանին Հայցի երեք մանրագրիտակ | Գալիֆօրնիոյ Հիւսէյնիկցիներու Ընկ. | 48
- 26— Մամբէս Խերեան Կտակադրամէն՝ Մեղուաբուծարանի համար | ձեռամբ Տ. Փիլոմոնի | 2400

1927 թ

- 27— Շիրակի երկրաշարժի ազդեցականներուն հանգանակութիւն | Բարիդի Կեդրոն. Հանգանակիչ Յանձնաժողովի միջոցաւ | 11165
- 28— ԵՄարի Նուպար Անարուժական Դրամատան շինութեան հիմնադրամ | Կարմիր Խաչի միջոցաւ մասամբ գործաւ զբաղած | 7000
- 29— Հայաստանի անապատան երախաններուն | 30
- 30— Գայնանէ Նշկեանի Հիմնադրամ՝ Հայաստանի մէկ գիւղին մէջ վարժարանի մը շինութեան | շօնի միջոցաւ | 219
- 31— Երևանի Համալսարանին Գիտական Աշխատանոցին գործիքներ | Բրոֆ. Անտուրի միջոցաւ | 374

Համագումար 1921 - 1927 Անգլ. սոկի

74927

ԾԱՆ. — Բացի վերոյիշեալ գումարներէն, որ բացայայտ կերպով կը պատկերացնեն Հ. Բ. Ը. Միութեան դրամական մասնակցութիւնը Հայաստանի վերաշինութեան, ազգահաւաքման և մշակոյթին, Միութիւնը յաջողած է այդ նպատակաւ հետզհետէ ձեռք բերել ուրիշ կտակներ և հիմնադրամներ ևս, որ իրենց կարգին Մայր Հայրենիքին մէջ պիտի գործադրուին՝ և որոնց գլխաւորագոյններն են.—

1. Միլիտանեան նուիրատուութեան 3000 Անգլ. սոկի տարեկան վարկը՝ Երևանի Համալսարանին | որ կը ներկայացնէ 70000 Անգլ. սոկիի հիմնադրամ մը | :
2. Պօղոս Նուպար Հիմնարկութիւն | շուրջ 35000 Անգլ. սոկի | որուն եկամուտը նախընտրաբար իրենց մասնագիտութիւնը գործադրել յանձն առնող ուսանողներու կը յատկացուի :
3. Էդնայեան կտակադրամ 1 միլիոն ֆրանք՝ եկամուտը Էդնայեան գիւղի հաստատման համար :
4. Հասի Մկրտիչ Յովհաննէսեան կտակադրամ | շուրջ 2200 Անգլ. սոկի | իր կնոջ մահէն վերջ Նոր-Խարբերդի մէջ վարժարանի մը շինութեան համար :
5. Մինաս Չերազ Հիմնադրամ | շուրջ 700 Անգլ. սոկի | յետ մահու Նոր-Ակնայ մէջ արհեստագիտական վարժարանի մը շինութեան համար :
6. Միութեանս կողմէ Ամերիկայի մէջ ձեռնարկուած «Նուպարաշէն» Յորեկեանական Հանգանակութիւնը, որ եթէ 250000 տուարի հասնի, Պօղոս Նուպար Փաշայ իր կողմէն 100000 տուար ևս պիտի աւելցնէ այդ հիմնադրամին վրայ :

Վերջապէս կ'արժէ աւելցնել նաև, որովհետև մաս կը կազմեն Հ. Բ. Ը. Միութեան Հայաստանի մէջ սկսած գործունէութեան, այն առաքելութիւնները, զոր հոն զրկած է ուսումնասիրութեանց, բանակցութեանց և գործադրութեանց համար :

ԳԻՒԱՆ